

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Станка Желязкова Козарова
от Катедрата по общо езиковедие и история на българския език,
Филологически факултет,
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

относно дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'

в област на висше образование 2. *Хуманитарни науки*

професионално направление 2.1. *Филология*

докторска програма *Общо и сравнително езиковедие*

Автор: *Марияна Асенова Карталова*

Тема: *Фразеологични единици със зоо- и фитокомпонент в българския и гръцкия език*

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният във връзка с процедурата комплект материали е в съответствие с чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на Пловдивския университет и включва всички документи, които се изискват за провеждане на процедурата.

Марияна Карталова е възпитаничка ПУ „Паисий Хилендарски“ с бакалавърска степен по специалността „Български език и новогръцки език“, магистратура „Актуална българистика“ и редовна докторантура по общо и сравнително езиковедие. В хода на докторантурата си редовно води часове по практически новогръцки език със студентите от двете елинистични специалности „Български език и новогръцки език“ и „Балканистика“. Тя показва интерес към фразеологията още през първия етап на следването си и с присъщата ѝ упоритост, всеотдайност и прецизност доведе заниманията си до сериозен научен резултат, какъвто смятам, че представлява настоящата дисертация.

2. Актуалност на тематиката

Тематиката на работата на М. Карталова е актуална. Фразеологията в момента се радва на все по-голям интерес, включително и поради значението ѝ за обрисуването на „езиковата картина на света“, но въпреки това в съпоставителните проучвания на българските и гръцките фразеологизми има незапълнена ниша, при все че приликите и различията между езиците на двата съседни народа, преплели културните си съдби през вековете, отдавна привличат вниманието на изследователите на балканския езиков съюз. Досега липсва цялостен съпоставителен труд за българската и новогръцката фразеологична система и настоящото

изследване, което засяга единиците със зоо- и фитокомпонент, може да бъде важна стъпка в тази посока.

3. Познаване на проблема

Авторката е запозната много добре с научната литература, отнасяща се до проблемите на фразеологията както в гръцкия и българския език, така и в общотеоретичен аспект, а също и със съпоставителни изследвания на всеки от целевите езици с друг и това ѝ дава възможност за обективен поглед върху разглежданите езикови явления и факти. За проучването си М. Карталова обработи с изключителна прецизност огромен лексикографски материал, което допринася за достоверността и надеждността не само на изготвения корпус, но и на направените изводи и заключения в дисертацията.

4. Методика на изследването

Представеният дисертационен труд е построен в духа на традиционния езиковедски анализ на основата на солиден ексцерпиран материал от двата езика. При разработката си М. Карталова включва комплексна методология, което е адекватно на сложността на задачата, поставена пред нея. Изследването е проведено в синхронен план, като обхваща езикови факти приблизително от последния половин век и ги подлага на компаративен анализ. Сполучливо е приложен количественият метод, който наред с таблиците и диаграмите дава възможност да се установят и онагледят структурните и семантичните характеристики на фразеологичните единици и тяхната честотност, а за по-задълбоченото им интерпретиране е използван дескриптивен анализ.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Трудът е организиран стройно и логично и по мое мнение авторката постига целите, които си е поставила. Комплексният анализ на морфологичните, синтактичните, семантичните и стилистичните особености на фразеологичните единици със зоо- и фитокомпонент е проведен прецизно и обективно и направените изводи са надеждни. В резултат на внимателния анализ на речниковия материал докторантката успешно извежда най-фреквентните структурни модели на фразеологизмите в двата езика, а наред с това очертава техните общи черти и специфични особености в семантичен план. На тази основа се откриват стереотипните представи, свързани със символиката на зоо- и фитолексемите в българския и новогръцкия, а оттам и приликите и отликите в народопсихологията на двата народа, отразена във фразеологичното им богатство. Авторката наблюдава голямото сходство както в структурните модели, така и по отношение на съдържанието на фразеологизмите със съставна част име на животно или растение в български и новогръцки, което тя обяснява с екстралингвистични фактори като общи елементи в културната история и обмен на опит и знания за света. С това към приносните моменти на дисертацията се прибавя и недвусмисленото потвърждаване на тезата за наличие на множество прилики във

фразеологичните системи на два различни езика, а не за уникалност и неповторимост на всички техни компоненти.

Освен че е основа на проведения анализ, самият корпус на изследването може да се разглежда като принос към лексикографията, тъй като е надеждна стъпка към създаване на двуезичен фразеологичен речник, какъвто засега липсва. Важно е да се отбележи също, че както корпусът, така и цялата разработка ще има практическо приложение в обучението на български студенти по новогръцки език и обратно, на гръцки студенти по български.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Докторантката има десет публикации по темата на дисертацията, с което идеите и достиженията на този труд вече са влезли в научно обращение. Представеното дисертационно изследване е резултат на самостоятелните усилия на авторката и посочените достойнства и научни приноси на работата са изцяло нейна заслуга.

7. Автореферат

Авторефератът е съставен в съответствие с изискванията, отразява достоверно основното съдържание на дисертационния труд и обобщава резултатите от изследването.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагането му и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати съответстват на специфичните изисквания на Филологическия факултет, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантката Марияна Карталова притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност „Общо и сравнително езикознание“ и демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради това убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено в разгледания дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’** на Марияна Асенова Карталова в област на висше образование 2. *Хуманитарни науки, професионално направление 2.1 Филология, докторска програма Общо и сравнително езикознание.*

28. 08. 2016 г.

Подпис:

доц. д-р Станка Козарова